



Datum

2023-11-27

Vår referens

Daniel Pamp

Utredningssekreterare

Daniel.Pamp@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Remiss Uppdrag budget 2023 - Definiera och starta långsiktigt och strategiskt områdeslyft i Malmös socioekonomiskt svara delar med särskilt fokus på barn och ungas uppväxt GRF-2023-31353

Sammanfattning

Genom kommunfullmäktiges budgetuppdrag 2023 har kommunstyrelsen fått i uppdrag, tillsammans med berörda nämnder och bolag, att definiera och starta ett långsiktigt och strategiskt områdeslyft. Stadskontoret har tagit fram ett förslag på hur Malmö stad kan bedriva arbetet kring såväl hållbar lokal utveckling som insatser i form av ett områdeslyft.

Ett övergripande förslag presenteras på Malmö stads organisering, interna arbetsformer, samordning samt hur den geografiska uppdelningen skulle kunna se ut i det fortsatta arbetet.

Arbetet med hållbar lokal utveckling, som utgår från nämndernas och bolagens grunduppdrag, föreslås ha ett relationsbyggande och demokratistärkande fokus med hela staden som utgångspunkt. Ett områdeslyft föreslås hantera mer komplexa sociala insatser i avgränsade geografiska områden eller inom viss tematik.

Förslaget föreslås skickas på remiss till berörda nämnder och kommunala bolag för inhämtande av synpunkter.

Grundskoleförvaltningen ser positivt på förslagens intentioner på att göra ett stadsövergripande helhetsgrepp gällande lokal utveckling. Grundskoleförvaltningen föreslår att MKB har den samordnande rollen för arbetet utifrån bolagets geografiska spridning och erfarenhet av arbete med social hållbarhet. Vidare anser grundskoleförvaltningen att en barnkonsekvensanalys gällande förslaget bör göras.

Denna tjänsteskrivelse ligger till grund för grundskoleförvaltningens förslag till grundskolenämndens yttrande i frågan.

Förslag till beslut

Grundskolenämnden föreslås besluta

1. Grundskolenämnden godkänner grundskoleförvaltningens förslag till yttrande
2. Grundskolenämnden skickar yttrandet till kommunstyrelsen

Beslutsunderlag

- Remiss Uppdrag budget 2023 - Definiera och starta ett långsiktigt och strategiskt områdeslyft i Malmös socioekonomiskt svaga delar med särskilt fokus på barn och ungas uppväxt
- Tjänsteskrivelse Uppdrag budget 2023 - Definiera och starta ett långsiktigt och strategiskt områdeslyft i Malmös socioekonomiskt svaga delar med särskilt fokus på barn och ungas uppväxt
- G-Tjänsteskrivelse GRNAU 231208 Remiss Uppdrag budget 2023 - Definiera och starta långsiktigt och strategiskt områdeslyft i Malmös socioekonomiskt svaga delar
- Förslag till yttrande GRN 231220 Remiss Uppdrag budget 2023 - Definiera och starta långsiktigt och strategiskt områdeslyft i Malmös socioekonomiskt svaga delar

Beslutsplanering

Grundskolenämndens arbetsutskott 2023-12-08

Grundskolenämnden 2023-12-20

Beslutet skickas till

registrera.stk@malmo.se

Ärendet

Genom kommunfullmäktiges budgetuppdrag 2023 har kommunstyrelsen fått i uppdrag, tillsammans med berörda nämnder och bolag, att definiera och starta ett långsiktigt och strategiskt områdeslyft. Stadskontoret har tagit fram ett förslag på hur Malmö stad kan bedriva arbetet kring såväl hållbar lokal utveckling som insatser i form av ett områdeslyft.

Ett övergripande förslag presenteras på Malmö stads organisering, interna arbetsformer, samordning samt hur den geografiska uppdelningen skulle kunna se ut i det fortsatta arbetet.

Arbetet med hållbar lokal utveckling, som utgår från nämndernas och bolagens grunduppdrag, föreslås ha ett relationsbyggande och demokratistärkande fokus med hela staden som utgångspunkt. Ett områdeslyft föreslås hantera mer komplexa sociala insatser i avgränsade geografiska områden eller inom viss tematik.

Förslaget föreslås skickas på remiss till berörda nämnder och kommunala bolag för inhämtande av synpunkter. Denna tjänsteskrivelse ligger till grund för grundskoleförvaltningens förslag till grundskolenämndens yttrande i frågan.

Frågor

Berörda nämnder och kommunala bolag ombeds särskilt kommentera förslaget utifrån stadskontorets remissfrågor:

1. **Vilka pågående processer inom er nämnds/bolags ansvarsområde idag skulle passa in i beskrivna organisering och arbetssätt kring hållbar lokal utveckling respektive kraftsamlande insatser?**

Grundskoleförvaltningens huvuduppdrag berör många punkter av det som går under

hållbar utveckling och kraftsamlande insatser. Utöver grundskolornas grundläggande verksamheter inom detta område deltar även grundskoleförvaltningen i ett antal förvaltningsövergripande samarbeten som återges nedan. En del av dessa insatser bedöms kunna passa in i beskriven organisering och arbetssätt kring hållbar lokal utveckling respektive kraftsamlande insatser.

Communities that Care (CTC)

”Communities That Care” (CTC) är ett styrsystem för ett långsiktigt och systematiskt socialt förebyggande arbete med målet att skapa goda uppväxtvillkor för barn och unga i Malmö.

Flexteamet (mot skolfrånvaro)

Centrala flexteamet är ett stödteam som arbetar med elever med hög skolfrånvaro. Rektor ansöker om stöd och målet är att eleven skyndsamt ska tillbaka till skolan för att de ska kunna tillgodogöra sig grundskoleutbildningen. Målgruppen är främst elever i årskurs 2 till 6.

Gränsöverskridande teamet för att förebygga psykisk ohälsa

Gränsöverskridande teamet för att förebygga psykisk ohälsa består av socionomer som är anställda i två av Malmös förvaltningar, grundskoleförvaltningen och arbetsmarknads- och socialförvaltningen. Teamets huvuduppdrag är att utifrån en helhetssyn förebygga psykisk ohälsa hos barn och ungdomar genom att arbeta med konsultation, intervention och samverkan. Teamet riktar sig till årskurs F-9 på Bergaskolan, Djupadalsskolan, Elinelundsskolan, Geijerskolan, Glasbruksskolan, Gottorpskolan, Hyllievångsskolan, Karl Johansskolan, Klagshamnskolan, Linnéskolan, Pilbäcksskolan, Skolan på Ön, Sundsbroskolan, Tygelsjöskolan och Ängslättskolan. Teamet arbetar med enskilda barn och deras familjer, samverkar med skolpersonal samt bedriver gruppverksamhet.

Hållbara övergångar för unga i riskzon

Den 1 september 2023 startade projektet ”Hållbara övergångar för unga i riskzon”. Projektet löper under tre år och finansieras av Europeiska Socialfonden (ESF). Grundskoleförvaltningen är projektägare men samarbetar med gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen, arbetsmarknad- och socialförvaltningen, Pedagogisk inspiration samt andra samhällsaktörer som arbetar med och för unga.

Projektets syfte är att genom strukturerade samverkans- och arbetsformer, med fokus på den unges behov, ge unga stöd vid kritiska övergångar på grundskola och till gymnasium. Identifierade kritiska övergångar är:

- från hög skolfrånvaro till skolnärvaro i årskurs 7–9
- från grundskola eller det kommunala aktivitetsansvaret till gymnasium
- från SiS-placering till studier, arbete eller praktik.

Pedagogisk Inspiration Malmö

Pedagogisk Inspiration Malmö (PI Malmö) är en gemensam enhet mellan de tre skolförvaltningarna. Organisatoriskt tillhör enheten grundskoleförvaltningen. PI Malmös har som funktion att utgöra det gemensamma kitt som skapar mervärde för de tre

skolförvaltningarna i ett livslångt lärandeperspektiv, skapa mervärde för Malmös barn och elever genom att bidra till utveckling och förfining av utbildningspraktiker och ledarpraktiker, samt bidra till att skapa förutsättningar för hög måluppfyllelse och en likvärdig utbildning för barn och unga i Malmö. PI Malmös arbete ska bidra till att stärka förskolans/skolans möjligheter att bedriva undervisning på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Delar av PI Malmös insatser skulle kunna stärka arbetet gällande lokal hållbar utveckling och kraftsamlande insatser, detta gäller främst bland annat PI Malmös omfattande arbete i området normer och värden.

SBUM ("Trygga barnet")

Tryggar barnet handlar om alla barns och ungas rätt till trygga och goda uppväxtvillkor. Genom gemensam styrning, gemensam struktur och tydlig samordning kan förskola, skola, socialtjänst och hälso- och sjukvård identifiera behov och ge barn och deras föräldrar samordnad hjälp och stöd i ett tidigt skede.

SSPF (skola, socialtjänst, polis och fritid i samverkan)

SSPF står för skola, socialtjänst, polis och fritid i samverkan med fokus på unga i åldern 12–16 år. Arbetet genom SSPF innebär gemensamma strategiska aktiviteter, åtaganden och/eller kompetensutveckling. Gemensamma insatser utformas utifrån behov som framkommer ur samverkan. Vanligtvis arbetar SSPF med frågor som finns i mellanrummen, det som en enskild aktör vanligtvis inte har inom sitt ansvarsområde men som ser som ett bekymmer som behöver lösas. 23 skolor i Malmö stad deltar inom SSPF.

"Örat mot marken"

Örat mot marken är återkommande möten där representanter för grundskoleförvaltningen träffar polisen, räddningstjänsten, arbetsmarknads- och socialförvaltningen, fritidsförvaltningen, förskoleförvaltningen, vård- och omsorgsförvaltningen, och andra berörda aktörer.

Lotsen

Lotsen är ett samarbete mellan skola och socialtjänst kring elever med normbrytande beteende/kriminalitet och är en sekretessbrytande insats. Lotsteamet är en central särskild undervisningsgrupp med inriktning att arbeta med att hjälpa och stötta eleven i en svår social situation. Lotsteamet erbjuder undervisning för elever i årskurs 6–9 som av disciplinära skäl behöver undervisning utanför ordinarie skola.

De områden som nämns ovan borde i olika utsträckning kunna anses passa in i beskrivningen gällande hållbar lokal utveckling respektive kraftsamlande insatser.

2. **Finns det särskilda områden, geografiska eller tematiska, som ni anser vara viktiga för de kraftsamlande insatserna? Hur kan stadens nämnder/förvaltningar bidra i detta arbete?**

Grundskoleförvaltningen har en modell för fördelning av resurser där struktureringsättning

fördelas utifrån ett index som är baserat på elevernas socioekonomiska bakgrund. Utifrån detta går det att få fram en geografisk översikt gällande vilka geografiska områden som bedöms vara viktiga gällande insatserna. Till detta borde även den kartläggnings som genomförs av CTC anses vara relevant för att identifiera var i staden som behovet är som störst.

När det gäller tematiska områden anser grundskoleförvaltningen att ökad behörighet till gymnasiet, minskad elevfrånvaro, ökad hälsa och välmående samt en meningsfull fritid är viktiga parametrar som bör finnas med i arbetet. Grundskoleförvaltningen arbetar aktivt med många av de områden som är aktuella och kan bidra med erfarenheter, kunskap samt ingångar för arbetet med de långsiktiga och strategiska områdeslyften.

3. Hur ser er nämnd/bolag på möjligheterna i den föreslagna modellen på samordningsstruktur?

Grundskoleförvaltningen är positiv till den föreslagna modellen på samordningsstruktur som återfinns i det diarieförda ärendet. Det har dock i samtal med andra förvaltningar kommit till grundskoleförvaltningens kännedom att det finns ett ännu nyare förslag på samordningsstruktur än vad som återfinns i det utskickade beslutsunderlaget i Platina. Då grundskoleförvaltningen inte har fått ta del av detta nya förslag, återges bara svaret på det förslag till samordningsstruktur som finns i den utskickade remissen.

Det är positivt med samverkan över förvaltningsgränserna och att det görs ett helhetsgrepp kring arbetet. Dessutom anser grundskoleförvaltningen att det finns stora fördelar med att kunna se förändringen över tid och geografiskt. För att det hela ska fungera behövs det ett tydligt ledarskap med ett väl förankrat mandat att leda arbetet. En del av förslaget liknar det som återfinns inom arbetet med CTC idag och frågan är hur CTC kommer passa in i förhållande till förslaget på samordningsstruktur. Grundskoleförvaltningen skulle önska förtydligande gällande hur CTC kommer att prioriteras i relation till detta arbete.

Grundskoleförvaltningen vill betona att det är viktigt att det framkommer tydligt hur pass långsiktigt arbetet är och ställer sig frågande till om de ekonomiska resurserna på 15 miljoner kommer att räcka för ett sådant omfattande arbete. Vidare önskar grundskoleförvaltningen att det framkommer hur förenings- och näringsliv är tänkt att involveras i arbetet. Det är också av stor vikt att det framgår att det är de lokala behoven som får styra vilken typ av insatser som behövs.

4. Vilken nämnd eller bolag ser ni bör få den samordnande rollen för arbetet med hållbar lokal utveckling i de 14 geografiska områdena?

Grundskoleförvaltningen anser att MKB bör få den samordnande rollen. Detta utifrån att MKB återfinns på många platser i staden, har erfarenhet av att arbeta med social hållbarhet, samt att det är bra att det inte är någon enskild nämnd/förvaltning som bestämmer vad andra nämnder/förvaltningar ska göra. MKB har även framtagna lokala områdesstrategier som borde kunna ligga till grund för detta arbete. Enligt MKB utgår varje strategi från bostadsområdenas unika förutsättningar samt behov och syftar till att

bolaget ska kunna göra insatser som lyfter varje område enligt de handlingsplaner som parallellt tas fram. Givetvis måste MKB kunna få stöd i detta arbete av berörda förvaltningar, bland annat när det gäller att ta fram beslutsunderlag för var insatserna ska genomföras.

Övriga synpunkter

Utöver ovanstående frågor och resonemang anser grundskoleförvaltningen att det kan finnas vissa fördelar gällande att se över delarna i det stadsövergripande indexet. I grundskoleförvaltningen går det exempelvis få en bild över hur det går för eleverna tidigare än årskurs 9 och det kan finnas en del fördelar att identifiera behov av insatser tidigare i skolgången än först i årskurs 9. Inom vissa områden anser grundskoleförvaltningen att indikatorer som finns inom förskoleförvaltningen skulle kunna användas för att få ett mer heltäckande index. Detta då tidiga insatser är av stor vikt för den fortsatta skolgången.

Exempel på indikatorer som hanteras av grundskoleförvaltningen skulle kunna vara andelen elever som nått målen i svenska och svenska som andraspråk på lågstadiet, läskunnighet i årskurs 1, procentuell frånvaro och god matematisk och språklig medvetenhet i förskoleklass.

Slutligen ställer sig grundskoleförvaltningen frågande till om det inte borde göras en barnkonsekvensanalys i ett sådant här omfattande ärende som direkt rör barns levnadsvillkor. I internkontrollplan 2022 skulle samtliga nämnder och bolag genomföra en granskning gällande barnrätt och då undersöka arbetet för att säkerställa respekten för, skyddet av och främjandet av barnets rättigheter, i enlighet med barnkonventionen, i verksamheterna. Detta borde synliggöras i det fortsatta arbetet.

Ansvariga

Peter Lindberg Förvaltningschef